

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

## ॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯೇತರಾಸಾಂ ರಾಜ್ಞೀನಾಂ ವಿಲಾಪಃ, ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ  
ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ಭವನೇ ಗಮನಂ ತಾಂ ಪ್ರತಿ ಸ್ವವನವಾಸವೃತ್ತಾಂತನಿವೇದನಂ  
ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ಮೂರ್ಛಾರ್ಥ ಭುವಿ ಪತನಂ ಚ  
ಶ್ರೀರಾಮೇಣೋತ್ಥಾಪಿತಾಯಾಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ತಮವಲೋಕಯಂತ್ಯಾ ವಿಲಾಪಃ

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಪುರುಷವ್ಯಾಪ್ತೇ ನಿಷ್ಕ್ರಾಮತಿ ಕೃತಾಂಜಲೌ |  
ಆರ್ತಶಬ್ದೋ ಮಹಾನ್ ಜಜ್ಞೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಂತಃಪುರೇ ತದಾ || 2.20.1 ||

ಕೃತ್ಯೇಷ್ಟಚೋದಿತಃ ಪಿತ್ರಾ ಸರ್ವಸ್ಯಾಂತಃಪುರಸ್ಯ ಚ |  
ಗತಿಶ್ಚ ಶರಣಂ ಚಾಸೀತ್ ಸ ರಾಮೋಽದ್ಯ ಪ್ರವತ್ಸ್ಯತಿ || 2.20.2 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಂ ಯಥಾ ಯುಕ್ತೋ ಜನನ್ಯಾಂ ವರ್ತತೇ ಸದಾ |  
ತಥೈವ ವರ್ತತೇಽಸ್ಮಾಸು ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ರಾಘವಃ || 2.20.3 ||

ನ ಕ್ರುದ್ಯತ್ಯಭಿಶಪ್ತೋಽಪಿ ಕ್ರೋಧನೀಯಾನಿ ವರ್ಜಯನ್ |  
ಕ್ರುದ್ಧಾನ್ ಪ್ರಸಾದಯನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸ ಇತೋಽದ್ಯ ಪ್ರವತ್ಸ್ಯತಿ || 2.20.4 ||

ಅಬುದ್ಧಿರ್ಬತ ನೋ ರಾಜಾ ಜೀವಲೋಕಂ ಚರತ್ಯಯಂ |  
ಯೋ ಗತಿಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಪರಿತ್ಯಜತಿ ರಾಘವಂ || 2.20.5 ||

ಇತಿ ಸರ್ವಾ ಮಹಿಷ್ಯಸ್ತಾ ವಿವತ್ಸಾ ಇವ ಧೇನವಃ |  
ಪತಿಮಾಚುಕ್ರುಶುಶ್ಚಾಪಿ ಸಸ್ವನಂ ಚಾಪಿ ಚುಕ್ರುಶುಃ || 2.20.6 ||

ಸ ಹಿ ಚಾಂತಃಪುರೇ ಘೋರಮಾರ್ತಶಬ್ದಂ ಮಹೀಪತಿಃ |  
ಪುತ್ರಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಾಲೀಯತಾಸನೇ || 2.20.7 ||

ರಾಮಸ್ತು ಭೃಶಮಾಯಸ್ತೋ ನಿಃಶ್ವಸನ್ನಿವ ಕುಂಜರಃ |  
ಜಗಾಮ ಸಹಿತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಮಾತುರಂತಃಪುರಂ ವಶೀ || 2.20.8 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯತ್ ಪುರುಷಂ ತತ್ರ ವೃದ್ಧಂ ಪರಮಪೂಜಿತಂ |  
ಉಪವಿಷ್ಟಂ ಗೃಹದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠತಶ್ಚಾಪರಾನ್ ಬಹೂನ್ || 2.20.9 ||

ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ತು ತದಾ ರಾಮಂ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ |  
ಜಯೇನ ಜಯತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವರ್ಧಯಂತಿ ಸ್ಮ ರಾಘವಂ || 2.20.10 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಪ್ರಥಮಾಂ ಕಕ್ಷ್ಯಾಂ ದ್ವಿತೀಯಾಯಾಂ ದದರ್ಶ ಸಃ |  
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ವೇದಸಂಪನ್ನಾನ್ ವೃದ್ಧಾನ್ ರಾಜ್ಞಾಭಿಸತ್ಕೃತಾನ್ || 2.20.11 ||

ಪ್ರಣಮ್ಯ ರಾಮಸ್ತಾನ್ ವೃದ್ಧಾಂಸ್ತೃತೀಯಾಯಾಂ ದದರ್ಶ ಸಃ |  
ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಬಾಲಾಶ್ಚ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ದ್ವಾರರಕ್ಷಣತತ್ಪರಾಃ || 2.20.12 ||

ವರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಸ್ತಾಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಗೃಹಂ ಸ್ತ್ರಿಯಃ |  
ನೃವೇದಯಂತ ತ್ವರಿತಂ ರಾಮಮಾತುಃ ಪ್ರಿಯಂ ತದಾ || 2.20.13 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಪಿ ತದಾ ದೇವೀ ರಾತ್ರಿಂ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಾ |  
ಪ್ರಭಾತೇ ಚಾಕರೋತ್ ಪೂಜಾಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪುತ್ರಹಿತೈಷಿಣೀ || 2.20.14 ||

ಸಾ ಕ್ಷೌಮವಸನಾ ಹೃಷ್ಟಾ ನಿತ್ಯಂ ವ್ರತಪರಾಯಣಾ |  
ಅಗ್ನಿಂ ಜುಹೋತಿ ಸ್ಮ ತದಾ ಮಂತ್ರವತ್ ಕೃತಮಂಗಲಾ || 2.20.15 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು ತದಾ ರಾಮೋ ಮಾತುರಂತಃಪುರಂ ಶುಭಂ |  
ದದರ್ಶ ಮಾತರಂ ತತ್ರ ಹಾವಯಂತೀಂ ಹುತಾಶನಂ || 2.20.16 ||

ದೇವಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ತತ್ರಾಪಶ್ಯತ್ ಸಮುದ್ಯತಂ |  
ದಧ್ಯಕ್ಷತಘೃತಂ ಚೈವ ಮೋದಕಾನ್ ಹವಿಷಸ್ತಥಾ || 2.20.17 ||

ಲಾಜಾನ್ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ಶುಕ್ಲಾನಿ ಪಾಯಸಂ ಕೃಸರಂ ತಥಾ |  
ಸಮಿಧಃ ಪೂರ್ಣಕುಂಭಾಂಶ್ಚ ದದರ್ಶ ರಘುನಂದನಃ || 2.20.18 ||

ತಾಂ ಶುಕ್ಲಕ್ಷೌಮಸಂವೀತಾಂ ವ್ರತಯೋಗೇನ ಕರ್ಶಿತಾಂ |  
ತರ್ಪಯಂತೀಂ ದದರ್ಶಾದ್ಭಿದೇವತಾಂ ವರವರ್ಣಿನೀಂ || 2.20.19 ||

ಸಾ ಚಿರಸ್ಯಾತ್ಮಜಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾತೃನಂದನಮಾಗತಂ |  
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಕಿಶೋರಂ ವಡವಾ ಯಥಾ || 2.20.20 ||

ಸ ಮಾತರಮುಪಕ್ರಾಂತಾಮುಪಸಂಗೃಹ್ಯ ರಾಘವಃ |  
ಪರಿಷ್ವಕ್ತಶ್ಚ ಬಾಹುಭ್ಯಾಮವಘ್ರಾತಶ್ಚ ಮೂರ್ಧನಿ || 2.20.21 ||

ತಮುವಾಚ ದುರಾಧರ್ಷಂ ರಾಘವಂ ಸುತಮಾತ್ಮನಃ |  
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯಾದಿದಂ ಪ್ರಿಯಹಿತಂ ವಚಃ || 2.20.22 ||

ವೃದ್ಧಾನಾಂ ಧರ್ಮಶೀಲಾನಾಂ ರಾಜರ್ಷೀಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ |  
ಪ್ರಾಪ್ನುಹ್ಯಾಯುಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿಂ ಚ ಧರ್ಮಂ ಚಾಪ್ಯುಚಿತಂ ಕುಲೇ || 2.20.23 ||

ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಂ ಪಿತರಂ ರಾಜಾನಂ ಪಶ್ಯ ರಾಘವ |  
ಅದೈವ ತ್ವಾಂ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 2.20.24 ||

ದತ್ತಮಾಸನಮಾಲಭ್ಯ ಭೋಜನೇನ ನಿಮಂತ್ರಿತಃ |  
ಮಾತರಂ ರಾಘವಃ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಸಾರ್ಯಾಂಜಲಿಮಬ್ರವೀತ್ || 2.20.25 ||

ಸ ಸ್ವಭಾವವಿನೀತಶ್ಚ ಗೌರವಾಚ್ಚ ತಥಾನತಃ |  
ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಮಾಪ್ರಷ್ಟಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 2.20.26 ||

ದೇವಿ ನೂನಂ ನ ಜಾನೀಷೇ ಮಹದ್ ಭಯಮುಪಸ್ಥಿತಂ |  
ಇದಂ ತವ ಚ ದುಃಖಾಯ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ || 2.20.27 ||

ಗಮಿಷ್ಯೇ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಂ ಕಿಮನೇನಾಸನೇನ ಮೇ |  
ವಿಷ್ಟರಾಸನಯೋಗ್ಯೋ ಹಿ ಕಾಲೋಽಯಂ ಮಾಮುಪಸ್ಥಿತಃ || 2.20.28 ||

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವಿಜನೇ ವನೇ |  
ಕಂದಮೂಲಫಲೈರ್ಜೀವನ್ ಹಿತ್ವಾ ಮುನಿವದಾಮಿಷಂ || 2.20.29 ||

ಭರತಾಯ ಮಹಾರಾಜೋ ಯೌವರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ |  
ಮಾಂ ಪುನರ್ದಂಡಕಾರಣ್ಯಂ ವಿವಾಸಯತಿ ತಾಪಸಂ || 2.20.30 ||

ಸ ಷಟ್ ಚಾಷ್ಟೈ ಚ ವರ್ಷಾಣಿ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವಿಜನೇ ವನೇ |  
ಆಸೇವಮಾನೋ ವನ್ಯಾನಿ ಫಲಮೂಲೈಶ್ಚ ವರ್ತಯನ್ || 2.20.31 ||

ಸಾ ನಿಕೃತ್ತೇವ ಸಾಲಸ್ಯ ಯಷ್ಟಿಃ ಪರಶುನಾ ವನೇ |  
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ದೇವೀ ದೇವತೇವ ದಿವಶ್ಚ್ಯುತಾ || 2.20.32 ||

ತಾಮದುಃಖೋಚಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತಾಂ ಕದಲೀಮಿವ |  
ರಾಮಸ್ತುತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಮಾತರಂ ಗತಚೇತಸಂ || 2.20.33 ||

ಉಪಾವೃತ್ಯೋತ್ಥಿತಾಂ ದೀನಾಂ ವಡವಾಮಿವ ವಾಹಿತಾಂ |  
ಪಾಂಸುಗುಂಠಿತಸರ್ವಾಂಗೀಂ ವಿಮಮರ್ಶ ಚ ಪಾಣಿನಾ || 2.20.34 ||

ಸಾ ರಾಘವಮುಪಾಸೀನಮಸುಖಾರ್ತಾ ಸುಖೋಚಿತಾ |  
ಉವಾಚ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಮುಪಶೃಣ್ವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ || 2.20.35 ||

ಯದಿ ಪುತ್ರ ನ ಜಾಯೇಥಾ ಮಮ ಶೋಕಾಯ ರಾಘವ |  
ನ ಸ್ಮ ದುಃಖಮತೋ ಭೂಯಃ ಪಶ್ಯೇಯಮಹಮಪ್ರಜಾಃ || 2.20.36 ||

ಏಕ ಏವ ಹಿ ವಂಧ್ಯಾಯಾಃ ಶೋಕೋ ಭವತಿ ಮಾನಸಃ |  
ಅಪ್ರಜಾಸ್ತೀತಿ ಸಂತಾಪೋ ನ ಹ್ಯನ್ಯಃ ಪುತ್ರ ವಿದ್ಯತೇ || 2.20.37 ||

ನ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಸುಖಂ ವಾ ಪತಿಪೌರುಷೇ |  
ಅಪಿ ಪುತ್ರೇ ವಿಪಶ್ಯೇಯಮಿತಿ ರಾಮಾಸ್ಥಿತಂ ಮಯಾ || 2.20.38 ||

ಸಾ ಬಹುನ್ಯಮನೋಜ್ಞಾನಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಹೃದಯಚ್ಛಿದಾಂ |  
ಅಹಂ ಶ್ರೋಷ್ಯೇ ಸಪತ್ನೀನಾಮವರಾಣಾಂ ಪರಾ ಸತೀ || 2.20.39 ||

ಅತೋ ದುಃಖತರಂ ಕಿಂ ನು ಪ್ರಮದಾನಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |  
ಮಮ ಶೋಕೋ ವಿಲಾಪಶ್ಚ ಯಾದೃಶೋಽಯಮನಂತಕಃ || 2.20.40 ||

ತ್ವಯಿ ಸನ್ನಿಹಿತೇಽಪ್ಯೇವಮಹಮಾಸಂ ನಿರಾಕೃತಾ |  
ಕಿಂ ಪುನಃ ಪ್ರೋಷಿತೇ ತಾತ ಧ್ರುವಂ ಮರಣಮೇವ ಹಿ || 2.20.41 ||

ಅತ್ಯಂತಂ ನಿಗೃಹೀತಾಸ್ಮಿ ಭರ್ತುರ್ನಿತ್ಯಮಸಮ್ಮತಾ |  
ಪರಿವಾರೇಣ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಸಮಾ ವಾಪ್ಯಥವಾವರಾ || 2.20.42 ||

ಯೋ ಹಿ ಮಾಂ ಸೇವತೇ ಕಶ್ಚಿದಪಿ ವಾಪ್ಯನುವರ್ತತೇ |  
ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಪುತ್ರಮನ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸ ಜನೋ ನಾಭಿಭಾಷತೇ || 2.20.43 ||

ನಿತ್ಯಕ್ರೋಧತಯಾ ತಸ್ಯಾಃ ಕಥಂ ನು ಖರವಾದಿ ತತ್ |  
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವದನಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಪುತ್ರ ಶಕ್ತ್ಯಾಮಿ ದುರ್ಗತಾ || 2.20.44 ||

ದಶ ಸಪ್ತ ಚ ವರ್ಷಾಣಿ ಜಾತಸ್ಯ ತವ ರಾಘವ |  
ಅತೀತಾನಿ ಪ್ರಕಾಂಕ್ಷಂತ್ಯಾ ಮಯಾ ದುಃಖಪರಿಕ್ಷಯಂ || 2.20.45 ||

ತದಕ್ಷಯಂ ಮಹದ್ಘುಖಂ ನೋತ್ಸಹೇ ಸಹಿತುಂ ಚಿರಾತ್ |  
ವಿಪ್ರಕಾರಂ ಸಪತ್ನೀನಾಮೇವಂ ಜೀರ್ಣಾಪಿ ರಾಘವ || 2.20.46 ||

ಅಪಶ್ಯಂತೀ ತವ ಮುಖಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಶಶಿಪ್ರಭಂ |  
ಕೃಪಣಾ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಥಂ ಕೃಪಣಜೀವಿಕಾ || 2.20.47 ||

ಉಪವಾಸೈಶ್ಚ ಯೋಗೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿಶ್ಚ ಪರಿಶ್ರಮೈಃ |  
ದುಃಖಸಂವರ್ಧಿತೋ ಮೋಘಂ ತ್ವಂ ಹಿ ದುರ್ಗತಯಾ ಮಯಾ || 2.20.48 ||

ಸ್ಥಿರಂ ನು ಹೃದಯಂ ಮನೈ ಮಮೇದಂ ಯನ್ನ ದೀರ್ಘತೇ |  
ಪ್ರಾವೃಷೀವ ಮಹಾನದ್ಯಾಃ ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಕೂಲಂ ನವಾಂಭಸಾ || 2.20.49 ||

ಮಮೈವ ನೂನಂ ಮರಣಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ  
ನ ಚಾವಕಾಶೋಽಸ್ತಿ ಯಮಕ್ಷಯೇ ಮಮ |

ಯದಂತಕೋಽದ್ಯೈವ ನ ಮಾಂ ಜಿಹೀರ್ಷತಿ  
ಪ್ರಸಹ್ಯ ಸಿಂಹೋ ರುದತೀಂ ಮೃಗೀಮಿವ || 2.20.50 ||

ಸ್ಥಿರಂ ಹಿ ನೂನಂ ಹೃದಯಂ ಮಮಾಯಸಂ  
ನ ಭಿದ್ಯತೇ ಯದ್ ಭುವಿ ನೋ ವಿದೀರ್ಯತೇ |  
ಅನೇನ ದುಃಖೇನ ಚ ದೇಹಮರ್ಪಿತಂ  
ಧ್ರುವಂ ಹ್ಯಕಾಲೇ ಮರಣಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ || 2.20.51 ||

ಇದಂ ತು ದುಃಖಂ ಯದನರ್ಥಕಾನಿ ಮೇ  
ವೃತಾನಿ ದಾನಾನಿ ಚ ಸಂಯಮಾಶ್ಚ ಹಿ |  
ತಪಶ್ಚ ತಪ್ತಂ ಯದಪತ್ಯಕಾಮ್ಯಯಾ  
ಸುನಿಷ್ಫಲಂ ಬೀಜಮಿವೋಪ್ತಮೂಷರೇ || 2.20.52 ||

ಯದಿ ಹ್ಯಕಾಲೇ ಮರಣಂ ಯದೃಚ್ಛಯಾ  
ಲಭೇತ ಕಶ್ಚಿದ್ ಗುರುದುಃಖಕರ್ಶಿತಃ |  
ಗತಾಹಮದ್ಯೈವ ಪರೇತಸಂಸದಂ  
ವಿನಾ ತ್ವಯಾ ಧೇನುರಿವಾತ್ಮಜೇನ ವೈ || 2.20.53 ||

ಅಥಾಪಿ ಕಿಂ ಜೀವಿತಮದ್ಯ ಮೇ ವೃಥಾ  
ತ್ವಯಾ ವಿನಾ ಚಂದ್ರನಿಭಾನನಪ್ರಭ |  
ಅನುವ್ರಜಿಷ್ಯಾಮಿ ವನಂ ತ್ವಯೈವ ಗೌಃ  
ಸುದುರ್ಬಲಾ ವತ್ಸಮಿವಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಯಾ || 2.20.54 ||

ಭೃಶಮಸುಖಮಮರ್ಷಿತಾ ತದಾ ಬಹು  
ವಿಲಲಾಪ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಂ |  
ವ್ಯಸನಮುಪನಿಶಾಮ್ಯ ಸಾ ಮಹತ್  
ಸುತಮಿವ ಬದ್ಧಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಕಿನ್ನರೀ || 2.20.55 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ  
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||